

CENA NAROČNINI:

Za eno leto	\$2.00
Za ZDA.	3.00
Za pol leta	1.25

Edinost

NASLOV EDINOSTI

206 Adelaide St. W.

Toronto, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Vol. 1. No. 6.

Price 5.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

TORONTO, ONTARIO SREDA 30 SEPTEMBRA, 1942.

Cena 5c.

Leto 1. šte 6

Velicanstven sprejem sovjetskih junakov

Toronto. — Toronto, je prevzel neki čarobni šum in izvenredno navdušenje je vladalo med ljudstvom v splošnem dne 21. septembra. Ta dan, ostane globoko vtisnjen v srca tisočev naroda ob sprejemu junaških bojevnikov in predstavnikov junakov in predstavnikov junakov in predstavnikov junakov.

"Sovjetski narodi in junaška njegova armada, globoko cene in se vam prisrčno zahvaljujejo za izkazano pomoč od Kanade in Zedinjenih Narodov. Še več pomoči je potrebno, pa tudi ustanovitve druge fronte na zapadu Evrope, je točasno najvažnejša naloga za čim prejšnjo zmago nad krvilnim fašizmom" — izjavili so sovjetski mladinski delegati.

Vojaški oddelek kanadske armade in vojaška godba, poleg tisočev naroda, pomikala se je povorka od postaje proti mestni zbornici v počast in priznanje junakov in predstavnikov junakov. Tako ob prihodu pred mestno zbornico, Ljudmila položila je venec pred spomenik zadnje svetovne vojne. Nato je godba zaigrala himni Sovjetske Unije in Kanade, ter je sledil uradni sprejem in dobrodošlica v nagovoru mestnega župana Mr. Conboy. Zatem je seldil podpis mladincev v spominsko knjigo mestne zbornice, kakor tudi svečani sprejem v poslopju provincialne vlade Ontario, kjer je imel sprejemni nagovor premijer Mr. Hepburn. Tudi tu je sledil podpis mladincev v spominsko knjigo.

Ob 4 uri popoldan je bil sprejem z strani predstavnikov raznih mladinskih organizacij v Torontu. Ob 5 uri, je pa bil prireditel banket v Royal York Hotelu od strani Slovanov protifašističnih organizacij in predstavnikov Slovanov protifašističnih časopisov. Ob tej priložnosti v znak bratske solidarnosti izročenihi je bilo več daril. Dar od Slovencev, Hrvatov in Srbov, je bil tri fotografirana aparata v vrednosti od \$734.00.

Izmed teh sprejemov so bili mladinci tudi spremljani v nekoliko tovarn v Torontu. Vseposlov z strani delavcev so bili navdušeno pozdravljani in vrstili so se tudi razni klici v pozdrav in pa izkazovanje pripravnosti da so pripravi storiti vse za čim prejšnjo ustanovitve druge fronte. Tako so bili spremljani tudi v nekaj vojašnic. V pogovoru z vojniki in častniki so bila tudi razna vprašanja. Izmed ostalih značilno je vprašanje od nekega časnika, ko je rekel Ljudmili: "Ali bi bila pripravna za streljanje žnjim ob tej priliki?" Toda, Ljudmila je odgovorila: "Prisrparva rajši te krogel za žive tarča, ko se ustanovi drugi front in bova tedaj videla kdo zna bolje streljati".

Kakšno navdušenje naroda je vladalo in pa priznanje Sovjetskim mladincem razvidno je iz tega, da se je narod začel zbirati že ob 6 uri zvečer pred največjo dvorano s 15 tisoč sedežev v Torontu, Maple Leaf Garden, če tudi je bil shod naznanjen ob 8 uri zvečer. Na dolgo se je vrstilo zbrano ljudstvo ob vsakem vzhodu v dvorano, katera je topot dosegla rekordno zapolnitev. Namreč od pol ure časa ko so bila vrata odprta, dvorana bila je popolnoma zasedena in se je mnogo naroda moralo vrniti vsled prostora. Nestrpno pričakanje je vladalo z vsako minuto bolj in bolj napeto. Ko se so pa v spremstvu predstavnikov raznih delavskih unij, organizacij in vojaštva pojavili tri junaki Sovjetske Zveze, po dvorani vnelo se je gromko odobravanje, klici in pa petje delavske himne. Vse te burne ovacije trajale so nekaj minut dokler se niso posedali na odru tako mladinci, kakor tudi razni govorniki in pa spremljevalci. Vsak je hotel videti vesel obraz Ljudmile, ter njenih dveh tovarišev Vladimir-

ra in Nikolaja. Njene ogromne zasluge v tej strašni borbi proti kletega sovražnika fašizmu, so tista vrednost ki ji ni primera v svetu, ko je pobila 309 Nemcev. Ravno tako Vladimir Pchelintsev, ko je pobil z 154 krogel 152 fašistov, zaprav je on organizator vred z Ljudmilo "ostro strelcev" v Sovjetski Zvezi, ki so pobili skupno na tisoče fašistov. Ljudmila je poročnik vojaškega časti z odlikovanji na

(Prenos na strani 4)

Vladimir Krasavchenko, mladinec Sovjetske Unije ob priliki sprejema pred mestno zbornico v Torontu, Sovjetskih mladincev.

300 SLOVENCEV STRELJANIH

London. — Jugoslovanski krogi poročajo da je bilo vsed sabotaž na železniških progah od okupatorskih oblasti, 300 Slovencev streljanih, ter 160.000 nadaljnjih deportirano v Nemčijo in 70.000 v Italijo.

Okupatorske oblasti so počele z divjim postopanjem proti narodu, kateri se upira in bori proti zločinskim silam. Toda vse divjanje fašističnih oblasti proti uporbi borbi za svobodo slovenskega naroda, ne bodo zatrla narodne zavesti, ampak tembolj strašnejša bo osveta.

PREGLED SOVJETSKO-NEMŠKE FRONTE

V zadnjih nekoliko dni izvesti iz Sovjetsko-nemške fronte, tako pri Stalingradu, zlasti Voronežu, navdušujejo borbeno obzorje sveta v svetu.

Temni oblaki nacističnih hord, ki so hotele zaposesti strateški položaj ob reki Volgi pri Stalingradu in na kavkaških planinah, so doživele strahoviti poraz in je bojna črta izpremenila svoj položaj.

V napadih na Stalingrad so Nemci pretrpeli ogromne

izgube tako v moštvu kakor tudi vojnem materijalu. Celi kupi so mrličev ob vsakem koraku njihovega napredovanja. Toda ako se spominjamo ukaza ki ga je izdal Hitler, da neoziraje se na ljudske žrtve, Stalingrad se mora zavzeti. Tako se je glasilo zločinsko povelje, ampak junaški branitelji mesta z imenom voditelja Sovjetske Unije Stalin — Stalingrada, zadajajo vedno tažje udarce nacistični vojni mašini.

Junaški branitelji Stalingrada vnovič spisujejo eno od najbolj kritične dobe za svet junaško povest, kakor je so spisali branitelji Leningrada in Sevastopola. In vse kaže da so se udarne moči nacistične vojne mašine znatno izčrpali, ter da je njihovo napredovanje na vseh krajih zaustavljeno.

Značilna je izjava "Rdeče Zvezde" glasilo Rdeče Armade. V tej izjavi je izmed ostalega sledeča: "Nacistična zračna sila, ni več tako številna kakor je bila prej. Njena moč je zmanjšana za 60 in v nekaj dnevih tudi za 70 odstotkov". Namreč v početnih dnevih

borbe za Stalingrad, so Nemci napadali z tisoč bojnih letal, tanki in pa nad milijon vojaštva. Dočim kakor omenja glasilo Rdeče Armade razvidno je, da se je ta sila znatno zmanjšala in izčrpala.

Niti zamisli si ni mogoče kako krvava in prizorna je borba za Stalingrad. V mnogih slučajih so vojaki Rdeče Armade se povrgli razstrelbi vred z nacističnimi tanki. Namreč iz zaklona vrgli so se proti nastopajočim tankom z ročnimi bombami pod tank in na ta način razbili število tankov, ter z tem tudi svoja lastna življenja. O tih junaških prizorih so pisali razni časopisi, pa tudi fašistični časopisi v Nemčiji se je pričelo občutno pritoževati na poteškoče in pa močan odpor obrambe Stalingrada.

Ravno tako se pritožuje italijansko časopisje na trike, ki jih je Rdeča Armada izkoristila v borbi proti italijanskim oddelkom ob reki Don. Namreč, Rdeča Armada je čez reko napravila nekoliko nevidljivih mostov čez reko, ki so menda za eno stopalo izpod vođe. V temni noči Rusi po takih mostovih prekačajo reko in nenadno napadejo laške oddelke. Zatem so Rusi izkoristili tudi pšenični snop. Vojak ovit v pšenični slamnati snop in se tako polagoma pomika vedno bolj k cilju, da zada čim večji udarec sovražniku z manjšimi žrtvami.

Iz dosedajšnjih poročil je razvidno da so nacisti izgubili v bitkah pri Stalingradu za pet dni 12 tisoč mrtvih, neračunajoč ranjenec. Ako to število pomnožemo od dneva ofenzive na Stalingrad, tedaj dobimo izgube v stotisočih samo v vojaštvu.

Toda kakor je sedaj razvidno iz zasede ob Stalingradu, na več krajih je Rdeča Armada potisnila nacistične horde iz njihovega položaja. Ravno tako je v ofenzivi pri Rževu 110 milj od Moskve. Od druge strani močna proti ofenziva Rdeče Armade pod poveljstvo maršala Timošenka severozapadno od Stalingrada, je zavzetih že nekoliko važnih položajev in je namenoma da postavi nacistične sile izmed dva ognja, t. j. močna obramba Stalingrada in pa proti ofenziva na levem krilo mesta.

Nova rezervna pojačanja prihajajo Rdeči Armadi. Vsed tega neki britanski vojni strokovnjak povdarja: "Ako nacistična vojna mašina ne izvzme Stalingrad v roku od enega tedna, to bo pomenilo, da je njena militarna moč doživela poraz, kateri bo zapečatil definitivni poraz nacistične armade v prihodnjih mesecih".

katera je dosedaj uvažala rastlinsko olje iz Japonske. Računa se da argentinsko črno trsje vsebuje 45 odstotkov oljnatih sredstev, kjer bi pa drugih od 25 do 30 odstotkov doprinalo seme solnčnic. Ravno tako se bo proširila setev lanu.

KOMUNISTIČNI VODITELJI IZŠLI PRED OBLASTI

STORILI SO TO Z NAMENOM DA SE Z TEM OMOGOČI VEČJA NA RODNA ENOTNOST

Toronto. — Tim Buck glavni tajnik in drugih 13 voditeljev ... komunistične stranke Kanade, izšli so pred oblasti dne 25 tg. m. iz svojega skrivajočega zavetja od pričetka vojne. Namreč od pričetka vojne tako stranka in še več drugih protifašističnih organizacij bilo je zakonski povrženo nezakonisti, vodje pa internaciji.

Mestno časopisje je priobčilo obširno izjavo Tima Bucka. V tej izjavi Buck govori naslednje: "Edini cilj da se smo dobrovoljno priglasili oblastem je bil ta, da se na prvem mestu odstrani kakoršna koli nasprotje in nezaupanje iz političnih ali pa drugih razlogov, za enotnost kanadskega naroda, ter z tem podkrepitev vojnih naporov Kanade in Zedinjenih narodov za vničenje fa-

JUNAŠKI BRANILCI STALINGRADA

Moskva. — Junaštvo 16 mož Rdeče Armade v borbi proti nacističnim tankom, je vnovič zbudilo javno sočutje izvanrednega junaštva v obrani Stalingrada.

Na važnem položaju obrambe mesta je ta oddelek Rdeče Armade odbijal napad za napadom italijanske pehote. Nato so prišli v pomoč nemški oddelki z avtomatičnimi puškami in pa z pomočjo tankov hoteli prodreti na tem kraju v predmestje. Toda ta poskus se ni obnesel. Oddelek 16 mož Rdeče Armade, ko je odbil napade laške in nemške pe-

šističnega osišča. Ravno tako da se odstrani nezakonitost za komunistično stranko Kanade in drugih protifašističnih organizacij, ker to znatno omejuje pravilni razvoj soglasja in sodelovanja vseh slojev, strank in ustanov v borbi proti fašizmu, kot najboljša opora v vseh ozirih zlasti v produkciji vojnih potrebščin in pa vdanoosti naroda".

Premijer provincije Ontario Mr. Mepburn in vrhovni sodnik Mr. Conant, sta brzojavno sporočila na vrhovno sodišče za Kanado v Ottawo, da se omenjene voditelji reši vsake kazni in osvobodijo za vprid narodne enotnosti posebno sedaj, ko je ta najbolj potrebna.

Trinajst voditeljev takoj ko so izšli pred oblasti, je provincialna policija prepeljala v Don ječo v Torontu. V torek dne 30 tg. m. se bo vršila sodnijska rasprava v Torontu.

Organizacija za demokratske pravice, kateri načeljuje ugledne ličnosti in javnem življenju, se je zavzela za obrambo 13 komunističnih voditeljev in za osvoboditev še drugih, ki se nahajajo v interniranih kempah kot protifašisti.

hote, se je vrgel z ročnimi granatami pod nastopajoče tanke. Ta junaški čin 16 muš, ki je vrgel v zrak 9 nastopajočih tankov, ter obenem zahteval tudi njihovo lastno smrt, bo ostal ponovno eden od številnih dokazov junaške Rdeče Armade v borbi proti nazi-fašizmu za svobodo človeštva.

WENDEL WILLKIE V MOSKVI

Moskva. — Wendel L. Willkie, se je zadnje dni nahajal v Sovjetski Uniji, kot Rooseveltov poslanec. V večjem pogovoru, ki ga je imel s premijerom Stalinom, pa tudi med tem časom si ogledal borbe na bojni črti, je izjavil: "Ustanovitev druge fronte je takojšnja zadeva, ker na spomlad bi lahko bilo prepozno".

Pod zadnji čas zavladala je neka razburjenost glede ustanovitve druge fronte, namreč sporazuma izmed Anglije, Amerike in Sovjetske Unije, kjer se hoče prikazati da je v pogovori sporazuma bila le obljuba za drugo fronto, da se pa temeljitega v tem oziru ni doseglo dosti.

Neko časopisje je šlo tako daleč in je opozarjalo glede pravilnosti posameznih besed v sporazumu itd. Toda situacija noče čakati na rasprave če je to v časopisju ali pa drugih zborih, tembolj zahteva akcijo in odločno akcijo.

Ustanovitev druge fronte je zadeva odločnosti in sigurnosti za narode. Obenem je to najkrajša pot g zmagi in zmanjšanju milijone ljudskih žrtev, ter z tem tudi materijalnih.

REVOLTA V MACEDONIJI

London. (BUP). — Poročilo zatrjuje da bil poskus atentata na bolgarskega ministra za zunanje zadeve, Peter Gabrovski, vsled tega so oblasti aretirale 100 sumljivih oseb, kar je povzročilo revolto med prebivalstvom proti okupatorskim silam v Bolgariji in Macedoniji.

STRAHOVLADA V SLOVENIJI

Že nekaj dni pred usodnimi požari v okolici Iga, se je tajno širila med prebivalstvom govorica, da se nahajajo v Mokreu partizani, ki imajo večkrat tajne sestanke na Galem, v Škrilju in v Zapotoku.

Italijani so zvedeli za njihove sestanke, ter poslali kazensko ekspedicijo, ki je krenila v zgodnjih jutranjih urah, dne 17 marca, proti Mokreu, ter obkolila vas. Prišlo je do kratke borbe, kjer je bilo ubitih 6 partizanov. Tudi nekaj italijanskih vojakov je padlo.

Nato so se začele preiskave na Golem in v Škrilju, kjer je bil ustreljen okrog 20-letni fant Glavan, ki je hotel iz strahu pred Italijani pobegniti. Našli so nekaj orožja in municije. Takoj naslednji dan so požgali Ita-

Na več krajih je prišlo do izsredov, posebno v Skoplju, kjer je 110 milj od Sofije, glavnega mesta Bolgarije. Ravno tako ob bolgarsko-jugoslovanski meji. Več oseb je bilo ubitih v okraju Struma in drugih vaseh Macedonije.

Na tisoče macedonskih in bolgarskih rodoljubov, je bilo v napadu na policijo in pa bolgarske posade ob meji Jugoslavije. Zatrjuje se, da so ti rodoljubni bojovníki oboroženi z orožjem iz Rusije, ki da je z pomočjo padobranov spuščeno iz aeroplanov neke na tem ozemlju.

Aktivnost partizanskih oddelkov v zadnjih nekaj tednih, se je razvila čez Bolgarijo, Rumunijo in Grčko. Do večje aktivne borbe proti okupatorskim silam, je nasledilo na podlagi vzajemnosti izmed voditeljev rodoljubnih bojovníkov izmed teh držav v zvezi z jugoslovanskimi bojovníki.

lijani vse hiše, ki so bile na samoti, župnišče na Golem, na Kureščku, koč na Kureščku, prostavo v Mokreu, graščinsko žago in vas Kravava peč. Ubili so več mož, med njimi tudi očeta neke družine, kjer je bilo mnogo otrok.

Naslednji dan so bile požgane vasi: Spodnje in Gorenje Golo, Škrilje, Zapotok, Visoka Suša, Osolnik, Purkače, Ustje, in s par izjema mi odpeljani vsi moški nad 16 let starosti in ljubljanske zapore, kjer čakajo svojo obsodbo. Žene in otroci so bili konfinirani v raznih krajih, kakor: Ig, Iška Loka, Matene itd., kjer smejo sedaj bivati.

JAPONSKA PREMIŠLJUJE

London. — S ozirom na razvoj dogodkov na daljnem istoku, izgleda da je japonska vsaj začasno odstopila od načrta, da napade Sovjetsko Unijo ali pa Indijo. V Londonu dozdevajo, da bi takšen načrt bil za japonsko zelo rizičen, posebno ko je potrebno japonski da drži večjo armado v južnem Pacifiku in Kitajski, za obrambo onih krajev ki jih je zavzela.

Dozdeva se tudi to, da niso z tem načrtom japonske, zadovoljni posebno firerji v Nemčiji, kajti računali so na ta napad že dalj časa.

Ottawa. — V načrtu je da se zaseje 50 tisoč akrov "solnčnic" za izdelovanje olja v Kanadi. Poleg tega da se zaradi sicer ako bo uspevalo argentinsko črno grozdje, katero da vsebuje izredni odstotek sebi olja, kar bi nadomestilo za Kanado,

“EDINOST”

Published Semi-monthly by the
“EDINOST” Publishing Company
In the Slovenian Language.

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

Izhaja dvakrat mesečno na slovenskem jeziku
Naslov: EDINOSTI
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Vprašanje tednika

Ker je vprašanje tednika že skoraj v pogovoru in se pričakuje da bi ta izšel čim prej, potrebno je glede tega pojasniti ponovno zelo čuteče zadevi z listom.

Takoj ob pričetku, to je v naši “Prvi besedi” smo delno povedali kako bo izhajal list, pa tudi kateri so prvotni predpogoji da oskrbimo listu dobro podlago in na dobri podlagi počnemo z tednikom.

Zatem je bilo povedano ob sklepu kampanje, koliko smo dosegli uspeha v kampanji, namreč dobili naročnin in koliko je potrebno za registracijo lista na pošti, da dobimo znižano poštino.

Ob tem času s zadovoljstvom izjavljamo, da je potrebno število naročnin za registracijo lista na rokah. Z tem je delno odprta važna zadeva pri listu, to je da se bodo z tem znatno zmanjšali stroški za poštino in tudi delo pri odpravi lista.

Toda poleg tega so še druge zadeve o katerih moramo misliti prej, kakor pa da se zaletimo s tednikom brez dobre podlage, to je da je potrebno list kolikor več mogoče proširiti, pridobiti čim, večje število naročnin in denarnega fonda. Poleg tega tudi redni dopisniki so potrebni. Dosedaj se so odlično odzivali dopisniki iz Port Arthura, Timmins, Kirkland Lake, Sudburi in pod zadnje tudi naši rojaki iz Norande. Vse to nam daje zaupanje da bodo ti dosedajni dopisniki z vabili tudi še druge v drugih naselbinah. Redni dopisniki so zelo važna zadeva pri listu, toliko bolj ako računamo na osoblje v Uredništvu že sedaj ko list izhaja le dvakrat mesečno so zadosti potežkoče, kako bi pa bilo ko bi izdajali list tedensko enkrat. Zatem so potežkoče tudi v tiskarni vsled delovne moči tako, da se vprašanje tednika nahaja prvič pred dobro podlago tako v naročninah kakor tudi denarnem fondu, posebno pa rednih in dobrih dopisnikov.

Ce tudi je to zelo važna zadeva in naša želja da postane Edinost čim prej tednik, bo vendar pravilno da pre računamo dobro podlago prej kakor pa da se zaletimo predaleč proti uspehu.

Borba po gorah, hribih in dolinah

Pod zadnje čase prihajajo vesti iz zaslužnjene Evrope preko raznih virov. Ene se ponatiskujejo v Ankari, druge v Bernu, Stockholmu itd. Dosti krat se vrstijo protivrečja in sem in kje čitatelj se kratko malo vprašuje, ka jpraznavraj naj verjame in kaj naj čita kot vest, ki ni potrjena itd.

Posebno so to slučaji s ozirom na borbo v starem kraju, kjer se zedinjeno bore rodoljubni oddelki različnega prepričanja in pripadnosti. V nekaterih izjavah se gre tako daleč, da se imenuje partizane kot bandite. Toda ako zasledujete vsaj delno poročila Berlina in Rima, ta poročajo o partizanskih borbah in komunističnih borbah. Namreč, vsak uporni oddelki je komunističen ali pa partizanski, ki se bori proti fašističnim zločincem na slovenski zemlji, ter v splošnem okupirani Jugoslaviji.

Ker samo ime PARTIZAN je rojeno na tem kontinentu in je vsled tega sreča ta, da ni rojeno v Rusiji, ker zasigurno bi v tem slučaju dobili bi se posamezniki, ki bi sovražili češ da je to Rusko.

Beseda partizan poteka iz ameriške zgodovine. V Amerki so se pojavili prvi partizani v prvi revolucionarni vojni v letu 1776. Vsi vodje pa drugi, ki so se borili v letih kot Marijon Picens ali pa drugi, ki so se borili v letih 1780 in 1781 proti okupatorjem na ameriškem kontinentu in z tem doprinesli velik del k zmagi in vstvaritvi Združenih Držav, imenovali so sebe — partizani.

Še večjo pomembnost je dosegla ta beseda v poznejših letih. Posebno v letu 1917 to je v času revoluciji v Rusiji in rojstvu Sovjetske Unije. V borbi proti Kolčaku, Denikininu in drugih kontrarevolucionarnih voditeljev, so partizani spisali slavno povest v borbi proti okupatorskih sil. To je povest ki razgrinja ena od najbolj junaških in težavnih nalog v zaledju sovražnika. Samo na provokatorski način bi se moglo zlorabljati to slavno ime, ki je zapisano v zgodovini vdanih borecev za narodne in ljudske pravice.

Iz tega sledi da se hitlerjeva vojna mašina dobro zaveda povesti partizanov, bolj kot bi se morali marsikje zavedati slavnega imena partizanov.

Moscow Strikes back

Tako se imenuje sovjetski film, kateri je točasno na programu Uptown Theatre v Toronto. Brez dvoma vsled polnoštevne vdeležbe, da se bo prikazoval tudi prihodnji teden dan za dnevom zaporedoma. In kakor smo obveščeni se gre zatem, da se ta zelo prizoren film prikaže v vsih večjih mestih v Kanadi, to je: Montrealu, Vanvouver, Hamilton, Windsor, Winnipeg in tudi drugih mestih ako bodo priložnosti zato dopuščale.

Film “Moscow Strikes Back”, ni kot navadni drugi filmi — namreč da ne vsebuje umetniškega izdelka. Prvič zato, ker je njegova posnetev direktno iz bojne črte, namreč obrambe Moskve prošle zime, ko je Rdeča Armada podvzela ofenzivo proti nacistični silam, ki so prežale na posest Moskve.

Vsak tisti kateri bo videl dotični film, kateri nikjer neizražajo potvorbo ali pa pretiranost, tembolj kot resnični dokument nacističnega barbarstva mu bo jasno zakaj Rdeča Armada in narodi Sovjetske Unije, tako junaško branijo svojo domovino. Ljubezen in vdanost naspram

TRI LETÁ VOJNE V EVROPI

APIZARJI SO PRINESLI LE POGUBO DEMOKRACIJAM, TODA DUH MUNICHA SE VEDNO PREŽI V GOTOVIH ODGOVORNIH MESTIH

Geo. Witkovich

Ko gledamo nazaj preko tri letne vojne v Evropi, bomo vsaj z umom poskušali zapopasti tiste preiškušnje, ki nam bodo pomagale obrniti val proti Hitlerju, da se ga čim prej popolnoma porazi in uniči.

Takoj ob pričetku je razvidno, da je osnovna napaka v politiki, ki je dovela Evropo in skoro ves svet v zloglasno Munich dobo. Munichu je sledila vojna v širšem obsegu, toda ista politična kriza je še dolgo visela nad nami. Od časa do časa se bolj jasno pokaže na obzorju, odgovarjajoč novim prilikam in sorodstvu sil. Ta doba je dominirala smernice Evrope od 1938 do junija 1941. Njena glavna karakteristika je bila, da se je smatralo Sovjetsko Unijo, ne pa nacijsko Nemčijo za glavno sovražnico.

Radji tega osnovnega razloga je zadela katastrofa Avstrijo in Čehoslovaško. S tem je imela nastati mirna doba med aZpadnimi silami in Hitlerjem, in takoj vojna med Hitlerjem in Sovjetsko Unijo. Znaki take politike so se pričeli kazati tekotom vojne v Španiji z takozvano “neintervencijo”.

Chamberlain je postal diskreditiran in je eventuelno umrl, toda chamberlinism je korakal od poraza do katastrofalnega poraza na vojnem polju. Drugi možje, ki so bili nasprotni munichismu, so zavzeli vodstva in odgovorna mesta v angleški vladi, toda bolne smernice so ostale se dalje v rabi.

V par tednih po izbruhu vojne je bila Zapadna Poljska pod Hitlerjevo peto. Poljske zaveznice niso ganile z mezinem ali dale kake podpore, ki ji je bila obljubljena. Edino Sovjetska Unija je storila važen korak,

svojih domovini odraža se v marsičem v tem filmu naroda Sovjetske Unije. Ta junaška borba Rdeče Armade in naroda Sovjetske Unije, dala je okrepčila in zaupanje narodom in zaslužnji Evropi, da se bore proti v zgodovini neprimernega zločinstva fašizma.

V filmu poleg vdanosti in pripravnosti tako Rdeče Armade kakor tudi narodov Sovjetske Unije, se vidijo strahote, katere so povzročili hitlerjevi razbojniki v raznih mestih in vaseh, prej ko so zapustili. Z eno besedo težko je opisati te strašne prizore, ki se vrstijo eden za drugim tako, da si človek te ško more zamisliti da bi kaj takega počela ljudska bitja, a vkljub temu je to le ena težka in strašna pričujoča resnica.

Vsled tega priporočamo našim rojakom v naselbinah, da izkoristijo to priložnost, da se v teh pomiknih slikah spoznajo vsaj delno s zločinstvom fašizma o katerem se mnogo piše. To vam bo obenem najboljši pregled glede spoznanja tudi, kaj se godi tudi na slovenski zemlji v stari domovini.

žarka, Jugoslavija, Bolgarska in Grčija. V Grčiji se ljudstvo še danes odločno upira, toda v Jugoslaviji se razvija vedno večja ljudska vojna proti germanskim in romanskim tiranom kakor tudi proti lastnim izdajalcem Paveliču, Rupniku in Nediču.

Opijanjen svoje cenene zmage, gotov o nepremagljivosti njegove armade in vsled nepravilne ocene anti-muniharjev v Angliji, je Hitler zahrbtno in barbar-sko napadel Sovjetsko Unijo dne 22. junija 1941.

Štirinajst mesecev traja-joča vojna na Vzhodni fronti je dokazala, da so se Hitler in muniharji zelo uračunali. Podcenili so militarno in politično moč soc. sovjet-ske unije, ki je razbila bajko nepremagljivosti Hitler-jeve oborožene sile in zamo-gla prenesti vsa grozodej-sstva nacijskih zveri.

Muniharji so bili potis-njeni nazaj. Hitler se je prvič srečal v bitkah z mo-čnim sovražnikom nacizma. Ljudstva na zapadu in v o-kupiranih državah so dobi-la novo upanje in zagotovi-lo, da lahko dobijo to vojno, da jo lahko dobijo, ker je to ljudska vojna proti fa-šizmu, da more po uspeš-nem zaključku nastati ljud-ski mir izražen v Atlanskem (Prenos na strani4)

Washington. — Predsed-nik v odboru za vojaške za-deve Mr. Andrew J. May, je naznanil v kongresni zbor-nici, da je obveščene glede odgovora Sovjetske Unije za pomoč vojaštva iz Združe-nih držav, da se mesto tega pošlje orožje, tanki, bojna letala v Rusijo.

K temu je dodal: “To nam pričuje o izvenrednem junaštvu Rdeče Armade in tudi zaupanje v njeno moč. V tem oziru naša glavna na-loga je, da pošljemo čim več orožja v Rusijo”.

Mosher dolži Ottawo in delodajalce za nemir v industriji

Ottawa. — Predsednik A. R. Mosher, kanadskega kon-gresa delavcev, je podal na-slednji govor na konvenciji kongresa v Ottawi:

“Zedinjeni Narodi, se na-hajajo pred napadom sov-ražnika skoraj na vsaki čet-rtinki zemeljske površine, ter se vsled tega moramo tu-di zavedati resnega položaja v tej gigantski borbi pred na-mi. Naloge, ki vsled tega naraščajo so naporne in do-lgotrajne; zahtevajo večjo pozornost, požrtvovalnost v vseh ozirih več koj jo smo kedaj prej izkazali brez ka-koršne koli razburjenosti, tembolj s potrpežljivostjo in odločnostjo naj bo naše me-rilo in pregled teh zadev.

V tem času in na prvem mestu je najvažnejša narod-na enotnost, ter naša vda-nost naspram demokratič-nim tekovinam in svobodi od vsakega posameznika, orga-nizacije in ustanove, da tako ohranimo težko pridobljene te lastnosti svobodoljubne-ga ljudstva v borbi proti sovražniku, ki jih hoče vni-čiti. Vsaka misel, beseda in delo naj zadobi svoj vred-nosti premislek kot naša zvestoba: “Ali naj to ali ono pomaga k zmagi v vojni in pa položi podlago za tra-jajoči mir po vojni”.

Zelo važno je drugo dej-stvo iz tega stališča v indu-striji, to je glede večjega sporazuma izmed deloda-jalcev in pa ne kršitvi nor-malnemu izdelovanju vojnih potrebščin vsled stavke itd.

Zavedajoč se tega dejstva, nam pričuje vdanost kana-dskih delavcev, ki so potrpe-li v marsikaterem oziru radi enotnosti v vojni produkciji in normalnemu pogonu iste raje, kot pa da bi bili se o-mejili le na svoje lastne in-terese. Oni so to potrpežli-vost izkazali za vojne po-trebščine, ne radi vlade ali pa katere koli oblasti v enem ali pa drugem uradu; tudi s pa odobravanjem gospo-darskega sistema, ampak iz vdanosti za vničenje sovra-žnika, ter z tem ohraniti principov za demokratični izbor vlade, narodnih usta-

Vesti iz zaslužnjene stare domovine

SEZNAM POŽIGOV V SLOVENIJI

Dne 26-10-1941 so zažgali Italijani v vas Sap, okraj Ljubljana — okolica: Mar-nu Francu; Kozolec Dvoj-nik, Kračmanu Antonu; An-tonu; kozolec dvojniki z vse-mi pridelki, Trontoju Fran-cu; kozolec dvojniki z vse-mi pridelki, Kaduncu Aloj-ziju, kozolec dvojniki z vse-mi pridelki, Košaku Marti-nu ter Omahnu Nacetu, ko-zolec enojnik deloma s pri-delki.

Istega dne v vasi Razdrto, občina Šmarje, okraj Ljub-ljana — okolica: Krištofu Francu, hišo, hlev, skedenj, kozolec, Samcu Francu: kozolec, Somle Ani: kozo-lec, Gačniku: kozolec, skedenj in drvarnico.

Istega dne, v vasi Tlake, ista občina: Tonetu Francu: kozolec dvojniki, orodje in vozove, ter Strajnarju An-tonu: kozolec dvojniki.

Dne 27-10-1941 v vasi Mali Vrh, ista občina: Stre-šku: kozolca dvojniki in Praprotniku ter Maletu A-lojzu, hišo.

V noči od 3 na 4 1942, so zažgali pri Perovem pri Grosplju 1n kozolec.

Meseca marca 1942 v ob-čini Ig in Želimlje okraj Lju-bljana in okolici: 168 hiš in gospodarskih poslopij, 813 ljudi je ostalo brez strehe.

Dne 21 in 22 3. tg. le. v občini Velike Lašče in sicer v krajih: Senta, Krvava peč, Osredek, Sekirišče in Rav-nik 70 hiš in gospodarskih poslopij.

Dne 21 in 24 3. tg. 1. v aMlem in Velikem Lipogla-vo, občina Dobrunje: 20 po-slopj (hiš skednjev in ko-zolcev).

Dne 3, 4 in 8 marca tg. 1.

v Koreni in Samotorici: 10 gospodarskih poslopij. Kra-ja spadata v občino Horjul.

V vasi Zavrh občina Bo-rovnica, eno gospodarsko poslopje.

Približno v istem času so sežgali nekaj poslopij v Zg. Slivnici in Podgorici, obči-na Šmarje pri Ljubljani.

V krajih Osredek in Be-zukljak v Logaškem okraju, so zažgali nekaj gospodar-skih poslopij in hiš. (Na O-sredku pri prvem požigu pet hiš z gospodarskimi po-slopji).

Dne 5 aprila (Velika ne-delja) so zažgali hišo pose-tniku Hudetu pri Trebnjem. Gospodar je zgorel, ker ga nisu pustili iz hiše. Italijan-ski vojak ga je udaril s pu-škinim kupitom po glavi, da ne bi ubežal skozi okno.

V soboto dne 4 aprila tg. 1. so zažgali neko vas pri St. Petru in ubili 10 domačinov, ker so partizani ubili laške-ga častnika in podčastnika.

V mesecu aprilu so zažga-li gostilno Smrke v Žužen-ter je zraven tega zgorelo še drugo gospodarsko po-berku, ter na Pristavi v Sti-čni, dve gospodarski poslo-pji.

Tako so v noči od 10 na 11 aprila v Trebelnem, ob-čina Trebelno okraj Krško, sedaj Novo Mesto, eno hišo, kjer je zgorela gospodinja, in poslopje.

Na veliki Dobravi pri Sti-čni, domačijo Podobnika, po domače Plenkarja, ker so trije fanti odšli v gozdove, ko so jih iskali. Zgorela je hiša, a s jo je rešili, ker so Italijani takoj po zažigu od-šli.

nov itd. Niti ena žrtva ni prevelika, niti eno delo bi smelo biti prenaporno, kot je naloga nas vseh, da osigura-mo vojno zmago.

Jast se zavedam da leži nepravica v mnogih zade-vah naspram delavcem, tudi vsled tega različne misli iz-med delavcev naspram vla-dnemu programu za delav-ce. Zavedam se tudi, da je vlada v mnogih zadevah po-stopila nepravilno in še dan-es se ne zaveda posebne naloge glede večje pravice za delavce, posebno boljše kooperacije naspram delav-cem in zlasti v vojni indu-striji. Dosti je raznih zadev, ki se morajo izboljšati v tem oziru. In v glavnem se to na-naša v stabilizaciji mezde naspram cenam življenjskih potrebščin, kar bi omogoči-lo delavcu in njegovi druž-i ni vsaj delno priložnost bolj-šega življenjskega položaja.

Od druge strane glavna pomanjkljivost vlade je bila v tem, da ni dovolj dala po-zornosti glede pravice dela-vcem in delodajalcev, to je delavskih zastopnikov, ki jih delavci na lastni izbor izvolijo. Zatem je pomanj-kljivost z strani vlade in de-lodajalcev glede nacionalne konferencie vred s zastop-niki delavcev, za vstanovitev industrijskega odbora, kar bi omogočilo dober spora-zum in pospešilo vojno pro-duktivnost na podlagi demo-kratičnega soglasja in pra-vice. V tem leži zavrav ne-dopustjiva pomanjkljivost (Prenos na strani3)

VAŽNOST ČASOPISA

Za nas v Kanadi, je važno da imamo svoj časopis, tembolj ako računamo na našo raztresenost, pa tudi na čas v katerem živimo. Njegovo važnost si nemore zamisliti iz osebnih motivov, tudi deloma zlogu če tudi ta v resnici olepšuje spis in pravopisje, ampak iz njegove dejanske smeri, kateri hoče ali ji pa služi. Kakor ne moremo ceniti vrednost človeka, le po njegovi ali pa njeni lepoti, lepi in čedni obleki, laskavem govoru, prijateljskem ponašanju itd. dasi so vse te vrline zelo vredne lastnosti in izbornost, je to primerna zadeva z časopisom, le v drugem obliki.

Naša sodba o človeku bi vsled tega morala biti, po njegovem delu. Delo in edino delo postavlja vrednost človeka, ne pa lepota in pa laskavost, ki je lahko dostikrat zelo varljiva in kvarna običnim interesom. Ravno tako je cenitvena vrednost lista, časopisa in besede iz dejavnosti. To je poglavito pri časopisu in v tem moramo ceniti njegovo vrednost.

So še druge vrednosti v časopisu. Zamislimo si le svet brez poznavanja črkoslovja, namreč abecede. Za današnji čas je to skoraj deveta skrb, ker večina ljudstva zna pisati, čitati itd. So pa bili časi, pa tudi ljudstvo, ki ni poznalo te vrednosti in je zato tudi njegov življenjski delokrog bil omejen v marsikaterih zadevah, posebno gotovega sporazuma. V tem je očitno primer, ki naj pomaga pojasnitev glede vrednosti časopisa.

Lahko si tudi zamislimo rojak in rojakinja, drugi vrednostni primer, namreč pismo. Tvoja beseda, želja, dober nasvet itd., se prenaša na papirju na tisoče in tisoče milj po svetu. Poleg drugega pomena v pismo, dobimo razvedrilo kot osebnogovora z sorodnikom, znancom in prijateljem. Razveselitev duševnega poguma v enem ali pa drugem izuru. Toda vse to je le posamezno in ni obče tvorno, kot je beseda, članek in pa svetovni pregled spisan v časopisu. V časopisu se pogovarjamo z tisoči rojakov, daleč na razen oden od dru-

gega na obsežni podlagi. Eden dober dopis, lahko koristi toliko, kakor naprimer eden dober shod v dvanajstih letih. Ravno tako podučljiv članek itd. Torej iz tega jasno se razodeva tako obsežna kakor tudi vsebujoča vrednost časopisa, kot tvoritvena vrednost obsežnega sredstva običnih interesov, duševnih, kulturnih in narodnih zadev. Hkrati povedano časopis je obsežno obsežno sredstvo na naša očesa v vsmerjenemu pravcu, da vzbuja narod, delavce in delavke k gotovim nalogam, ter jih z tem kulturno in politično izobražuje v danih okoliščinah k izboljšanju tako življenjskih kakor tudi narodnih interesov.

Dober časopis je duševno bogastvo in pogum, kjer enodušno veže svoje čitatele do gotovih nalog in tudi pravcu iz negotovosti, predvsem nam tu pride v poštev današnji čas. Ko bi se na naša duševna vzgoja potom časopisa, ne glede na interese v tem ne na levo ali pa na desno, verjemite da bi zmanjkalo prostora za marsikateri časopis, ter bi mesto teh vzrastli novi časopisi, ki bi raelno gledali svetu v oči, pa tudi poudku in izobrazbi v splošnem. Vsled tega so tudi gotove teškoče povprečnega čitatelja da loči najosnovnejše stvari eno od drugega in si na ta način skuša pojasniti marsikatero zadevo.

Za dober pregled dobre in slabe strani v časopisu naj služi eno pravilo za sodbo. Prvič: "Pazimo in trezno razsojamo tiste zadeve ki se na našajo na interese večine delovnega ljudstva. Drugič, ki se na našajo v narodnih interesih, če je to na demokratični podlagi ali pa politični zadevi, da niso kršeni osnovni principi tako demokratični svobodščini, kakor tudi življenjski pogoji ljudstva. Trezno razsojamo družbene in organizacijske zadeve, da se potom časopisa ne vnaša razdor, sovražnost in pa prepir, dostikrat za prazen nič itd." Vse to so zadeve vsakega posameznika, namreč naročnika lista da jih pravilno razume in jih zna razsojevati.

MG.

MOSHER DOLŽI OTTAWO IN DELODAJALCE ZA NEMIR V INDUSTRIJI

(Prenos iz strani 2)

in povzroča nemir v industriji, ker v mnogo ozirih delodajalci neupoštevajo zastopništvo delavcev, če tudi je to lastni izbor delavcev z dobrim namenom za čim večjo pospešitev vojnih potrebščin in pa zadev, ki so osnova glede življenjskega položaja.

Prvotna naloga pred nami je poraz Hitlerja in njegovih gengsterjev prej, kot pa da prisilimo na kolena posamezne reakcionarne delodajalce. Glede njihove reakcionarnosti lahko počakamo začasno, nemoremo pa čakati s borbo protiv Hitlerja — ker tudi on ne čaka. Vsled tega ne moremo tudi računati na mir v svetu, dokler ni poražen hilerizem in Nemčija popolnoma razorožena.

REZOLUCIJA

Ker je potrebna narodna enotnost vseh kanadčanov, brez izjeme na pripadnost raznim strankam, unijam, razredom in narodnosti za zmago proti ošični trozvezi v sedajni vojni, in; Podpirajoč odbor za zakon o zaščiti države, kateri je podal svoja razgledna poročila z strani večine kanadskega naroda in časopisja, da se odstrani nepravilnost naspram posameznim stran-

kam in organizacijam. Zaključujemo: Konvencija kanadskega delavskega kongresa postavlja močno zastopništvo pred vlado, ter po gornjem odboru postavljeno sklepi za odstranitev zabranitve komunistične stranke Kanade in drugih protifašističnih organizacij, ter izpustitev vseh interniranih protifašistov, kako bi narodna enotnost in pa mobilizacija v splošnem za vojno počivala na vdanosti in odločnosti naroda za zmago.

ZA DRUGO FRONTO

Stošetdeset članov kanadskega delavskega kongresa zastopanih na tretji konvenciji kongresa, enoglasno in enotno podpiramo, Cchurrehill-Roosevelt in Molotov sporazum:

Zavedajoči se, da obramba Kanade leži preko morja. Imamo zaupanje v generala McNaughton in komadirje, ki so se izrekli — ob napadu Deippe: "Mi gremo nazaj". Mi smo pripravljeni vsak po svoji zmognosti za čim večjo izdatnost in požrtvovalnost v tej borbi. Mi verujemo za čim prejšnjo ustanovitve druge fronte, ter z tem urgiramo za varnost Kanade. Zavedajoči se dejstva, da demokracija mora zmagati, kot zagotovilo svobode

RAZNO IZ KIRK. LAKE

Kirkland Lake. — Zadnje čase kroži govoriča in čuje se razna mnenja, kaj in kako bo z zlatnimi rudokopi tega okrožja. Eni govorijo celo o ustavljenju obrata, drugi so zopet nasprotnega mnenja itd., kjer vsekakor pa mora biti nekaj resnice v tej zadevi.

Kakor potrjujejo dejstva v nedavni izjavi Mr. Elliot Little, direktorja nameštvalnega urada (Slective Service Director), ki vsebuje med drugim tudi sledeče: "Rudarji zlatih rudokopov bodo premeščeni v rudnike manj vrednih kovin, to je, tja kjer se najbolj čuti primanjkljaj delavskih moči, ali pa v produkcijo neobhodno potrebne vojne industrije". Upati je da bodo oblačiti v takem slučaju, se zavzele za stvar ter nastopale kar največ mogoče previlnim potom, da bi ne bili preveč prizadeti trajni stanovanjci tega mesta. Kajti, brez dvoma pri takem preobratu bi bili prizadeti zlasti Evropejci.

Druge razmere, namreč delavske se so dokaj popravile. Bezposelnih ni opaziti, kakor je to bilo pred leti. Pri zaposlitvi se ne vpraša, ju koliko si star, kaj znaš delati itd. Vzame se na delo vsakega samo da se lahko diha in ima še primeroma dobro hrtenico, kar priča da je občutno stanje o pomankanju delavcev v rudokopni industriji, ki je nastalo vsled večjega števila mladeničev poklicanih k vojakom, drugi pa zopet so odšli v razna področja v La-

brador in Alasko. Zlasti se je dosti jih odselilo od tu v tovarne za vojne izdelke čez Kanado. Naspram temu zatrjuje se, da se je izselila skoraj ena tretjina prebivalstva iz Kirkland Lake v zadnjih šestih mesecih, kar očividno pogubno vpliva na trgovce in lastnike hiš.

Ob pričetku tega meseca se je vršila konvencija Vzajemne Podporne Zveze "Bled", kar je za smatrati jako važnim za naš narod v tej deželi. Vdeleženi je bilo več naših rojakov iz raznih krajev Kanade, pri čemur je sklepali, da je vladalo veliko zanimanje za napredek. Za natančnejši opis več dnevnega zborovanja, prepuščam delegatom, oziroma uradnikom zveze "Bled", da nam poročajo obsežnejše o sklepih in razpravi konvencije.

Zdi se mi umestno da na tem mestu povem nekoliko o aktivnosti rudarske Unije, pa tudi drugih akcijah v tej okolici. Rudarska unija, je sorazmerno z sedajnim številom svojega članstva, vedno aktivna. V dokaz naj nam služi dejstvo o prirejanju raznih večerink, deloma k pomoči Sovjetski Zvezi, deloma pa za druge unijske aktivnosti in potrebe. Tako je bila prav lepa zabava v prostorih našega rojaka George Medoš, kjer nas je bilo zbranih večje število članov unije št. 240 dne 6. tg. m. Zabavali smo se prav do domače, seveda pri tem naravnost ni manjkalo žlahtne kapljice. Ta večer je bilo več drugih Slovanskih večer-

rink na raznih krajih mesta v prid Rdečemu Križu Sovjetske Zveze. Torej če natančnejše pogledamo vse stvari, vidimo da Kirkland Lake ni najzadnji kar se tiče delavskega pokreta.

Res je da nismo dosegli zaželenega uspeha v naši nedavni stavki, a to nas ne ovira pri našem delovanju. Z tem ni rečeno da je vse propadlo. Ako ga nismo tedaj dosegli, bomo to v bodoče. Le tako z voljo in vdanim duhom naprej in nepozabimo naše geslo: "Da v slogi je moč".

Med raznim drugim, se kajpak tudi dosti govori o vojaški službi. Tukaj je že več naših rojakov Slovencev, prejelo prvi poziv. Nadati se pa je, da vojaška služba ne bo prizadela večjega števila, vsaj ne ako se ne odpre drugo fronto o kateri se dosti govori in debatira. Koliko je razvidno dosedaj, se deloma gre v tem pravcu in ako se vstanovi drugo fronto, tedaj bo zmagonosen udarec proti naci-fašizmu.

Javno mnenje pravomislelih ljudi in želje večine ljudstva, so na strani druge fronte, ker vidijo z tem toliko prej vničenje te zverine v oblasti fašizma. Vsled tega je dolžnost vseh protifašistov, da delujejo združeno z vsimi silami vsepovsod, proti hitlerizmu. Delujmo tudi mi Slovenci in Slovenke, da se čimprej reši tudi naš trpeči narod v starih domovini krvoločnih zločincev Hitlerja in Musolini-ja.

John Gornik.

Kot vjetnik v bolgarskih koncentracijskih taboriščih

Michael Peters, dopisnik Londonskega "Daily Express", ki se mu je posrečilo pobegniti v Turčijo iz koncentracijskih taboriščih v Bolgariji, piše naslednje o svojih doživljajih v taboriščih za časa šest mesecev.

"Bil sem kot vjetnik v bolgarskih koncentracijskih taboriščih nad šest mesecev. Mnogi moji tovariši so v tej dobi umorjeni pred mojim očmi. Navedi ali si naj štejem za srečo, da se mi je posrečilo pobegniti in tako rešiti si življenje, ko so mnogi drugi v pričo bili dane za dnevom povrženi strašnim mukam in pa smrti.

Torej štejem si to v srečo z ene in druge strani, bodo zahvaljeno partizanom, ki so rešili moje in mojih drugih tovarišev življenje s katerimi sem potem preživel nekoliko mesecev po gorah in skrivališčih, ter mi zatem omočilo moj beg v Turčijo. V Sofiji gl. mesto Bolgarije, šest večjih šolskih poslopj izpremenjeno je v začasni zapor političnih nasprotnikov kralja Borisa. Za ono dobo se je nahajalo tam do 2000 takih nasprotnikov. V se to priča jasno, da so druge kaznilnice prenapolnjene in zato so izpremenili šolska poslopja v zapor vedno večjega števila tako upornežev kakor tudi političnih nasprotnikov proti fašističnega režima v Bolgariji.

Tako sem doznal da je v srednji kaznilnici eni zaprav največji nad 4000 upornežev, da si je na tucate raznih drugih zaporov poleg že omenjenih. Zatem so zgradili štiri nova koncentracijska taborišča v okrajih: Varna, Burgoss, Hanthi in Ploydiv. V enem od teh taboriščih je okrog 3000, drugem 5000 internirancev ali pa kako znajo tam povedati "delavske barake, ter je nadaljnjih 6000 v podeželnih zaporih.

Smrtne obsode so dnevni red. Zadnjega leta bilo je izrečenih nad 300, dočim se je v tem letu to število pomnažilo nekoliko krat. Po prvikrat v zgodovini bolgarske, je posebna vojaška kaznilnica v Sliven-u, kjer se nahaja nad 1000 častnikov in vojakov, ki so naredili političen prestop.

Gestapovski načelnik iz Frankfurta Hans Adolf Becker, je sedaj oficijalni minister v Soviji in osebni prijatelj bolgarskih kvizlingov v osebi Peter Gabrovski, katerega hočejo gestapovci imenovati za predsednika v Bolgariji.

Kralj načeljuje teroristom

V armadi aretacije in obsode, se izvršujejo po Iteliganse departментu, ki mu načeljuje Col. Misho Georgijev, osebni prijatelj kralja Borisa. Z tem se odkriva obnem, da je kralj načeloval že pred leti oblasti nad macedonskimi teroristi, to je njihovom organizacijom znanom pod imenom I. M. R. O., ter znana v svetu vsled svoje teroristične aktivnosti, proti osvobodilni borbi rodoljubnih in delavskih bojnikov za pravice naroda.

Glavni vodja te organizacije je znani eden od največjih zločincev v zgodovini Evrope, sedaj živiči in osebni prijatelj Ante Paveliča, poglavnik tkz. "nezavisne Hrvatske", Vanche Michalof v Zagrebu.

Pred kratkim vojaško sodišče obsodilo je 22 somiš-

ljenikov bolgarske delavske stranke na smrt. Tej stranki načeljuje Stojanoff, desna roka Jurija Dimitrova, neustrašnega antifašista posebej znan v svetu iz sodišča v Berlinu leta 1933 o požaru Rajstaga.

Sonya, zelo popularna revolucionarka, mogoče prva ženska v svetu, ki se je z padobranom spustila na bolgarsko zemljo v pomoč partizanom.

Kakor Stojanoff tako Sonya, oba sta živila več let v inozemstvu s drugih 70 članov bolgarske delavske stranke. Ko je Nemčija napovedala vojno Rusiji, se so vsi na en ali pa drugi način, sicer pot težkimi okoliščinami vrnili v Bolgarijo, ter tako pomagali organizirati partizanske oddelke za borbo proti nazi-fašizmu.

Videl sem junaške leve v osehah let ljudi. To mi se je posrečilo, ko sem po naključju našel izgovor, da bi šel pogledat mojega prijatelja v glavno kaznilnico Mikolov-a Royan. Ob tej priložnosti sem videl: Sonyo, Stojanoff-a in še drugih 2d somišljenikov eno popoldne, ko so imeli le kratek izprehod v dvorišču. Ko sem tako nepomično gledal te ljudi, ter me je v srcu obdajala neka težka čut, da jih morda vidim zadnjikrat in brez da bi mogel tudi besedico razdeliti žnjimi vsaj v poslovitve, prišepnil mi je na uho moj prijatelj: "Glej to so naši heroji".

Ni jim bilo dovoljeno govoriti z drugimi, pa tudi ne med seboj. Ravno tako v zaporu, so bili vsak posebej, poleg posebne straže in stražnikov vse naokrog. Toda vsakopot, ko so se ti junaški bojovníki vračali iz sprehoda v zaporne celice, slišala se je od nasprotnih strani bočno odmevajoča revolucionarna pesem, ki jih je

VZORNOST SLOVENKE V KIRKLAND LAKE

Kirkland Lake. — Da bode naš dični list Edinost zanimivejši vam tukaj pošiljam sliko naše vrle Slovenke Mrs. Julka Vintar, da jo natisnete v listu, ker je število rojakov in rojakinj posebnost od zadnje stavke v bližje spoznali z njo.

Njeno vzorno delovanje za časa stavke, je skoraj vzgled našemu ženstvu, da jo posnema. Ona je pomagala v kuhinji, obiskovale pikete in jim v najhujši zimi nosila škodelico vroče kave in čaja. Vedno bila je na razpolago za časa stavke, ter je njena razpoloženost vzbujala druge da so se zvesto držali na piketu in pa tudi na stavki.

Pridno je agitirala za Edinost, takoj v početku kampanje in se sedaj pripravlja za drugo. Ona pravi, da mora Kirkland Lake prednjačiti tudi v tem oziru v bodoče, ter poziva naše ženstvo, da si ji pridruži v borbi proti fašizmu na kateri koli način.

Zraven svoje velike borbenosti na kulturnem polju, ne zanemara svojih gospodarskih dolžnosti. Ima lepo urejeno sicer majhno farmo, kjer sta pridelala s svojim soprogom Jožetom, zadosti krompirja in druge povrtnine. Tudi imate nekaj za oddat od pridelka in kdo bi potreboval, naj se oglasi pri njih.

Živela naša Julka! Naprej za Edinost in za vničenje fašizma!

Louis Zdravje.

JULKA VINTAR

IZVIRNO POROČILO IZ SLOVENIJE

OČEVIDEC PRIPOVEDUJE O RAZRUŠENJU VASI RAVNIK

Bilo je na praznik M. Oznanenja, 25 marca, tg. 1., popoldne v vasi Ravnik, ki leži na robu Bloške planote in ima 25 hišnih števil. Naključje je prineslo da ste se srečal patrolja gerilcev in patrolja Italijanov, vsaka od treh mož.

Spopadli so se in obležala stva dva človeka, en gerilec in en italijanski vojak, ostala dva sta zbežala v v bližnji vojašnici v Velikih Blokah, nakar se je kmalu pojavilo nekaj kamionov (trokov), oboroženih vojakov. Ljudje videč mrtveca, so takoj vedeli kaj sledi, mnogi so začeli v naglici reševati najpotrebnejše iz hiš, vendar ne vsi. Nepripravni in nezavedajoč se vsega, so zelo malo rešili, kakor menda še v nobeni doslej požgani vasi. Večina moških je ušla, vedomo da se ni dobro seznaniti z znanimi kasarnami in njihovimi dobrotami. Vojako so nas obkolili, streljali na slehernega, ki je skušal vsaj nekaj rešiti, pobrali so še preostale vaščane ob vaškem vodnjaku in takoj začeli strašno delo uničevanja. Da ljudje niso ničesar mogli rešiti priča to, da je v neki hiši domača hč zbrala nekaj obleke in jo hotela rešiti. Dobil jo je vojak in je moral vse stvari nesti nazaj in vreči v ogenj gorečega poslopja.

Začelo se je divljanje bhez primeru. Vojakom ni zadostavalo da so požgali vse kozolce, skednje in ostale shrambe, ampak so z bombami porušili tudi hiše, tako da nam o nekaj cve-

spremljala, dokler niso izgnili čez v notrajnost zgora. Bil sem nekam zamišljen ob tem prizoru, ko mi je zopet pripomnil moj prijatelj Royan, da jim vsako pot zapo- pešem v počast in ako bi jih hoteli usmrtiti, tudi mi smo pripravljeni da gremo na stavko z gladom ali pa v smrt.

Moj čas obiska se je iztekel in sem tako moral zapustiti mojega prijatelja. Poslovala sva in v obeh so se prikazale solze, ne toliko radi naše ločitve, ampak težkih okoliščin, ki jim sva pričala vse naokrog.

(Prenos na strani 4).

Namreč, smrtna kazen za vse pobegle, policijska ura od 18 ure do 9tih jutraj; to ravno za veliki teden. Za vse moške pa policijsko uro ves dan. Tako stanje je trajalo do velike sobote. Ta tragedija je poleg ostalega zahtevala 5 smrtnih žrtvev, 4 Slovence in enega Italijana. Med njimi sta bila dva kmeta, ki sta neveliki teden, nič hudega sluteč, stopila na cesto in jih je ob tej prici podrli italijanska krogla iz puške. Tretja žrtev je bil kmet iz vasi Kromplje, ki se je mučil nekje na polju in je bil tam na smrt obstreljen. (JIC).

IZ GLAVNEGA TAJNIŠTVA TREH ZVEZ

Toronto, Ont. — Glavna tajništva Zveze Kanadskih Slovencev, Zveze Kanadskih Hrvatov in Zveze Kanadskih Srbov izjavljajo, da se kampanja za pomoč Sovjetski uniji zaključuje z dne 30. septembra. To je kampanja ki je bila za direktno pomoč Sovjetski Uniji, kakor je bilo prej poročano.

Naspram blagajniški knjigi je razvidno, da je v tej kampanji bilo zbrano 14 tisoč dolarjev za pomoč Sovjetski Uniji. Odbor v Vancouverju je v svrhu te pomoči nakupil raznega blaga in jih je v zabojih odposlal potom Sovjetskih parnikov in Sovjetsko Unijo. V naslednje je izkaz iz raznih mest v Kanadi, koliko je bilo zbrano v to svrhu:

Windsor \$2.700, Toronto 1.588.34, Montreal 1.243.42, Schumacher 1.108.20, Timmins 1.066.50, Hamilton 954.25, Hhorold 600.39, Port Arthur 589.19, Val D'Or 599.00, Arvida, Que. 449.90, Mountain Park, Alta. 354.00, Geraldton 337.00, S. S. Marie 300.00, Niagara Falls 254.00, Hagersville, Ont. 228.00, Princeton, B. C. 196.14, New Waterford, N. S. 18.00, Kirkland Lake 169.18, Sydney, N. S. 159.00, Duparquet, Que. 119.99, Coleman, Alta. 112.00, Brantford, Ont. 110.00, St. Catharines, Ont. 107.00, Edmonton, Alta. 106.00, Chatham, Ont. 74.00, Pinchi Lake, B. C. 71.00, Kississing, Man. 70.00, S. Lokout 55.00, Timminkaming, Que. 40.00, London, Ont. 34.00, Gravenhurst, Ont. 25.00, McKenzie Island, Ont. 18.00, Barkerville, B. C. 16.00, Amherstburg, Ont. 18.00, Hope B. C. 10.00, Beardmore, Ont. 10.00, Hedley, B. C. 9.00, Ottawa, Ont. 9.00, Langton, Ont. 2.00.

Skupaj gornja vsota iznaša \$13.986.51

To poročilo je izdal tajnik odbora v Vancouverju brat Štefan Miošič, in ker ni iz nekaterih naselbin še poslan skupni znesek se zatrjuje da bo gornja vsota blizu 15 tisoč dolarjev.

V imenu treh bratskih Zvez, se omenjena tajništvo in glavni odbori pristržno zahvaljujejo vsem darovalcem. Vi ste dragi bratje in sestre omogočili, da se je zbrala ta vsota in tudi z tem vzorno pokazala naša sobratska solidarnost z junaškim narodom in njegovo armado v borbi za svobodo vseh po fašizmu zaslužjenih narodov, kajti junaška borba na sovjetskem ozemlju te tesno vezano tako z usodo naših trpečih narodov, kakor tudi z usodo sveta v splošnem. Naj nas ob sklepu kampanje veže sobratska vdanost tudi v naprej v vseh ozirih pomoči borbi za vničenje fašističnega barbarizma enkrat za vselej.

Gl. tajnik Zveze Kanadskih Hrvatov,

Edvard Jardaš.

Gl. tajnik Zveze Kanadskih Srbov,

Maksim Bijelič.

Gl. tajnik Zveze Kanadskih Slovencev,

Raymond Maurin.

VELIČANSTVEN SPREJEM SOVJ. JUNAKOV

(iz 1. strani)

njeni bluzi, ravno tako je tudi Vladimir. Dočim je Nikolaj Krasavchenko eden od organizatorjev obrambe Moskve zadnje zime. In značilne so njihove izjave, rekoč: "Bratje, vse te zasluge gredo naši domovini. Ona nas je tako vzgojila in v tem

REKVIZICIJA HRANE V EVROPI

Iz zanesljivih virov poročajo iz Evrope, da so nemške oblasti izdale že v pričetku avgusta meseca zahtevo na francosko vlado, za tri milijona ton hrane. Ta zahteva se na naša v naslednjem:

En milijon in 600.000 ton pšenice in ovs, 10.000 ton sira, 250.000 ton krompirja, 650.000 ton mesa in druge hrane do 400 ton.

Francoske oblasti se so deloma protivile češ, da za vojaštvo ki je v okupirani Franciji, ni potrebna ta ogromna količina hrane. Toda brez dvoma, da bo famozni francoski kvizling Laval, ugodil zahtevi, ko je že storil toliko očitnih dejstev za nemškega firerja na račun francuskega ljudstva.

Kjer niso v pomoči kvizlingi v okupirani Evropi, namreč dovolj močni za rekvizicijo, so poslani vojski oddelki nemškega in laškega fašizma, kateri nasilno odvzemajo od vaščanov po svoji volji, letne pridelke. Zima je na pragu in lakota preži od vseh strani na stradama življenja tisočev in tisočev naroda v okupirani Evropi. Ali bo kedaj konec tega strašnega trpljenja, je njihov pogovor. V srcu jim se krči zaželjena osveta in komaj pričakujejo dneva, kedaj bo počilo na zapado.

duho ji naša mladina in narod verno služi. Mi se ne bomo le za našo, ampak za svobodo vseh svobodoljubnih narodov v svetu. V tej borbi mi bomo vztrajali, toliko bolj z vašo pomočjo in pomočjo Zedinjenih narodov v svetu. Korakajmo složno, bratsko in pa odločnostjo, da čim prej rešimo naše ljubljene domovine in svet pred fašistično pošatjo in njegovim zločinstvom. Naprej do popolne zmagave! V tem duhu so se vrstili njihovi sicer kratki ampak polni duha in odločnosti govori enega za drugim. Vsakop kot je predsednik shoda naznanil enega ali pa drugega ime, po dvorani se so razlegali klici in odobravanje. Posebno nastala je prizornost, ko je premijer Hepburn izročil kod dar Ljudmili — izvrstno vojaško puško.

Izmed drugih govornikov so bili od delavskih unij, premijer Hepburn, komandir vojaškega okrožja št. 2. Vsi govorniki so izražali priznanja ruskemu narodu. Rdeči Armadi in izražali kot najbolj glavno nalogo eZdinjenih Narodov za ustanovitev druge fronte. Ta veliki zgodovinski zbor od 18 tisoč občanov iz Toronta, je sprejel tudi resolucijo za ustanovitev druge fronte, ter jo poslal na premijerja Kinga v Otawo in Churchill v London.

Globoki utisi junaških mladincev in naroda, ter armado, ki so predstavljali mladinci, je ostal globoko v srcih ljudstva zavedajoč se toliko bolj in bolj nujne naloge za ustanovitev druge fronte, kot eno od najhitrejših in najbolj uspešnega udarca, namreč: "Naj udari general McNaghton z zapada in maršal Timošenko z vzhoda, zavničenje fašizma v svetu".

TRST IN ISTRA V SREDNJEM VEKU

Do 12. stol. je bila spodnja tržaška okolica skoro vsa zaraščena s hrastovimi gozdi, ki so jih le tu in tam prekinila letovišča mestne gospode. Vse ta svet so iztrebili in obdelali Slovenci, ki so se pečali zlasti s živinorejo. Zato tržaški Italijan se danes imenuje okoličane "mandriere" (črednike, mandra — čreda). Bili so podložni tržaški občini, v cerkvenem oziru pa stolnemu kapitu, ki je moral pri njih oskrbovati župnijske posle. Do konca 18. stol. niso imeli svojih župnij po vsej zgornji okolici, čeprav so nastale že v 10. stol., skoro vse tiste naselbine, kjer vidimo danes cvetoče občine: Prosek, Kontovelj, Barkovlje, Trstenik, Lonjer, Katinara, Sv. Križ.

Radi trgovske tekme je v Trstu vedno grozila nevarnost od sosednjih Benetk. Prišlo je večkrat do vojne med Tržčani in Benetčani in večkrat je beneška posadka zasela mesto. Tržčani so izkalj zaščite pri akvilejski patriarhi in pri raznih "mejnih grofih", ter nazadnje pri Habsburžanih. — 1368 so bili beneški mornarji napadli neko tržaško ladjo, ki je baje peljala v luko prepovedano blago. Razsrdnjeni Tržčani, so ubili beneške mornarje in njihovega zapovednika, na glavnem trgu pa so raztrgali in z nogami teptali beneško zastavo sv. Marka. Vsled te žalitve je prišlo do vojne. V stiski so prosili Tržčani pomoči avstrijskega vojvoda Leopolda. Ta je osebno prišel v Trst, da ga brani pred Benetčani, s kateri je bil pa kmalu sklenjen mir. Benetčani so se odrekli vsem pravicam do mesta, za 75.000 cekinov.

Do trajne združitve Trsta z avstrijskimi deželami je

PORAVEK

V zadnji izdaji lista pomotoma so bila izpuščena imena dveh darovalcev iz Norande, sicer sledilci po en dolar, Martin Stankovič in John Pezdire. Tiskovna napaka pa pri primku Frank Puglej, pravilno se glasi: Frank Japelj.

Dotične prosimo da nam oprostite, druge pa, da gornje uvažijo. — Ured.

prišlo 1382. Plemiško poslanstvo je potovalo k vojvodi Leopoldu in Gradec in mu v imenu mestnega starešinstva izročilo Trst z okolico vred v stalno, nepreklicno lastnino. Vojvoda pa se je zavezal, da hoče novo posestvo vedno varovati in braniti vseh sovražnikov. V vojvodnem imenu je imel zapovedati mestu njegov poglavar (kapitan), ki se je pa moral držati mestnega pravilnika. Prvi tak poglavar je bil Hugon Devinski. Ponežje so bili v tej službi Ni-

Washington. — Glavni urad rdečega križa je naznanil, da je odkar je vojna odposlal v Evropo, Azijo in Avstralijo v vrednosti blaga, medicinskih in drugih potrebščinah za 60 milijonov dolarjev.

Pomoč v Rusijo je prekorajčila vsoto od 4 milijone dolarjev in 300 tisoč toplih ženskih in otročjih oblek, predvsem iz onih pokrajin, ki so zasedene po fašizmu. Poleg tega je odposlano mila za umivanje in pranje 2.500.000 fontov.

Nekaj več od skupne vsote je šlo za potrebščine v Vel. Britanijo in to v znesku od 33 milijonov dolarjev. V Kitajsko 4 milijone za pomoč otrokom in pa občinstvu v splošnem iz zasedenih provincij po Japoncih.

John Popovič, zmagovalac v kampanji Edinosti. Pridobil je nad 80 naročnikov.

kolaj Predjamski, Logar, Nikolaj Ravbar in drugi kranjski plemiči. Vso tržaško okolico so eustrijski vojvodi pridružili Kranjski.

Vendar priznanje evstrijske oblasti mestu Trstu ni prineslo zaželenega mira. Veliko mewačanov je bilo bolj vdanih eBnečanov, kakor pa Avstriji. aZto sta si v mestu vedno stali nasproti avstrijska in beneška stranka. Prišlo je do hudih notrajnih neredov in tudi vojne z eBnečani niso prenehale.

S Trstom, ki je takrat komaj štel par tisoč prebivalcev, so pridobil Habsburžani prav močno postojanko ob Adriji in jo vzlic vsem poznejšim nakazom sovražnikov obdržali do poslednje vojne.

Odkar je bil Trst pod avstrijsko oblastjo, so si Benetčani prizadevali, da napeljejo trgovino iz slovenskih dežel na svoja mesta: Milje, Koper in Piran. aZto so dajali trgovcem razne ugodnosti, kar je napotilo kranjske in štajerske trgovce, da so raje izvažali v istrska mesta, kakor v Trst. O pomenu te trgovine se nekoliko poučimo, ako čitamo, da šlo do 40.000 tovornih konj in mul na leto čez Kras v Istro. Tržčani so to živahno kupčijo zavidno gledali in s silo napeljali promet na svoje pristanišče. Napadali so trgovske karavane, ki so prihajale iz Kranjskega, jih oropali in trgovce pretepli. Isto se je dogajalo, kadar so se vračale čete tovarne živine, obložene s soljo, vinom ali oljem. Istrska mesta so prosila Benetčane za pomoč. Kmalu je poslala republika 20.000 mož, ki so z morske strani naskočili Trstu. Toda mesto je bilo dobro utrjeno in ker se ni vdalo, so prišli Benetčani z dolgotrajnim obleganjem. — Tržčani so prosili pomoči bližnje dežele in cesarja Friderika. Došlo je 2000 konjenikov in tisoč strelcev, ki pa niso bili kos številni beneški premoči. Benetčani so zaprli celo cesto proti Kranjski in zasedli nekaj krajev na zgornjem Krasu. V Trstu je zmanjkalo živeža, tako so morali obleganci jesti celo podgane, miši in omehčano usnje.

(dalje prihodnjič)

TRI LETA VOJNE V EVROPI

(Iz 2 strani)

čarterju. Tako je postalo jasno, da mora priti do zapadne fronte, da mora priti do spozazuma in koalicije med Zapadni silami in Sovjetsko Unijo proti hitlerizmu. **Zapadna fronta je bila in je ključ k zmagi nad Hitlerjevo Nemčijo.**

Pričakovanje anti-fašističnega sveta se je deloma uresničilo, ko je dne 11. junija bilo naznanjeno, da je Molotov obiskal oLndon in Washington, da sta Roosevelt in Churchill dala časno obljubo za otvoritev druge fronte kakor tudi tesno povojno kooperacijo. Svet se je oddahnil v nadi, da se bo pričela resna vojna proti Hitlerju z invazijo Francije, Norveške ali Italije.

Do sporazuma je prišlo šele, ko so se v Londonu in Washingtonu zavedli dejstva, da je nacijska Nemčija glavna sovražnica in da narodni interesi Anglije in Amerike iziskujejo zvezo z Sovjetsko Unijo proti Nemčiji, Italiji in Japonski. S tem se je vojna spremenila v ljudeško osvobodilno vojno proti fašistični tiraniji.

Od sporazuma je preteklo precej dragocenega časa, toda Sovjetska Unija se še vedno sama bori proti Hitlerju. Pomoč, ki prihaja iz Anglije in Amerike je še vedno kot znak priznanja, v glavnem, da se obdrži Sovjetsko Unijo v vojni, mesto da bi vsi složno udarili po Hitlerjevi Nemčiji z vseh mogočih straneh. Z sporazumom se je mislilo, da bosta Anglija in Amerika takoj izvršili dano obljubo in prevzeli enako breme v vojni, kajti to je edini način, da se zagotovi zmago nad Hitlerjem.

KOT VJETNIK V BOLGARSKIH KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČIH

(Iz 3 strani)

Odšel sem proti izhodu iz kaznilnice čez dvorišče in sem v sredini dvorišča opazil — giljotino. Ta je na glavnem vhodu in sredini dvorišča tako, da je vedno pred očmi vseh kaznencev, ko pogledajo skozi edino oprtino med zidom, ki služi kot za okno. Njihov pogled v svet je omejen na vse drugo, razen srednjeveške mučilnice giljotine, katere v sredini omenjenega dvorišča izraža svoj pošastni pogled na življenje in smrt. zTako naslednji dan mraz me je spreletel, ko sem slišal, da je moj prijatelj s 11 drugih studentov univerze v Sofiji, bilo obešeno na tem dvorišču. Edini "zločin", ki jim ga so oblasti pripisale za smrtno kazen je bil ta,

Apizarji se sklicujejo, da militarna moč Anglije in Zdr. Držav ni dovolj razvita za invazijo. Te militarne "ovire" pa se bo takoj odstranilo, kakor hitro se bo odstranilo organičen strup munichizma, ki je na poti druge fronte in osvoboditev narodov, ki komaj čakajo na skupno akcijo proti Hitlerju. Odstranimo muniharje iz važnih položajev in zmaga nad osiše bo pospešena brez nesmiselnih nadaljnjih žrtv in muk.

London — Iz vesti, ki je prišla iz Stockholma, se zatrjuje da je bil odstavljen od poveljstva feldmaršal Fedor von Bock, pri Stalingradu.

Omenjeni je bil enkrat prej odstopil o dpoveljstva, ko je bilo prišlo do nesporazuma med njim in Hitlerjem, ter se zatrjuje da bi to bil vnovič vzrok njegove odstavitvi sedaj o dborbah pri Stalingradu.

Ako je vest točna vsekar kaže, da je prišlo v nacističnih krogih ne samo do nesporazuma, marveč neuspeh v borbi za Stalingrad jim je zmešal račune. Iz najnovejših poročil se zatrjuje da Hitler vrgel nad 100 divizij v borbo na Stalingrad. Toda uspeh v borbi se je pričel obračati v naspronto smer, namreč junaški branitelji Stalingrada ne samo da so v obrambi mesta, ampak so na mnogih krajih tudi v proti napadih in so potisnili hitlerjeve horde iz mesta. Ta junaški odpor braniteljev Stalingrada in nove protiofenzive Rdeče Armade, so ogotovo zmešale račune firerja, ko je začel z odstavitvijami svojih maršalov. Nadejati se je da se bodo ti računi v bodoče toliko bolj zmešali in da ne bodo vsi generali utegnili biti kos borbi na Sovjetskem ozemlju.

ker so med študenti kritizirali vlado, sestavljali resolucije protesta in pa delili letake v tem oziru, kar je vsebovalo protest proti politiki bolgarskih kvizlingov.

Končno bil sem tudi sam aretiran po gestapovcih in bolgarsko policijo. Obtožili so mene, da sem nepokorljiv anti-nemški element in da je "Daly Express" tudi proti nemški časopis! Tako se sem znašel v celicah, kjer sem prej obiskoval moje prijatelje, topot že pokojnega Mikolov? a Royan, ter — njegovih zvestih somišljenikov.

Nisem bil sam. Z menoj je bilo še nadaljnjih šest prijateljev Royana. Zaprli so nas sedem v pet stopal široko in 10 stopal dolgo celico.

(Dalje prihodnjič)

VSESLOVANSKI KONCERT V KIRKLAND LAKE

Dne 11. oktobra je določen dan za Vseslovanski koncert v Kirkland Lake, ki ga priredi več slovanskih organizacij v tem mestu v Poljski dvorani Wood St.

Koncert se priredi v svrhu solidarnosti Slovanov tako v tem mestu, kakor tudi delno z tem pomaga junaški borbi našega zaveznika Sovjetski Uniji, ter delno našim bratom in sestram v domovini.

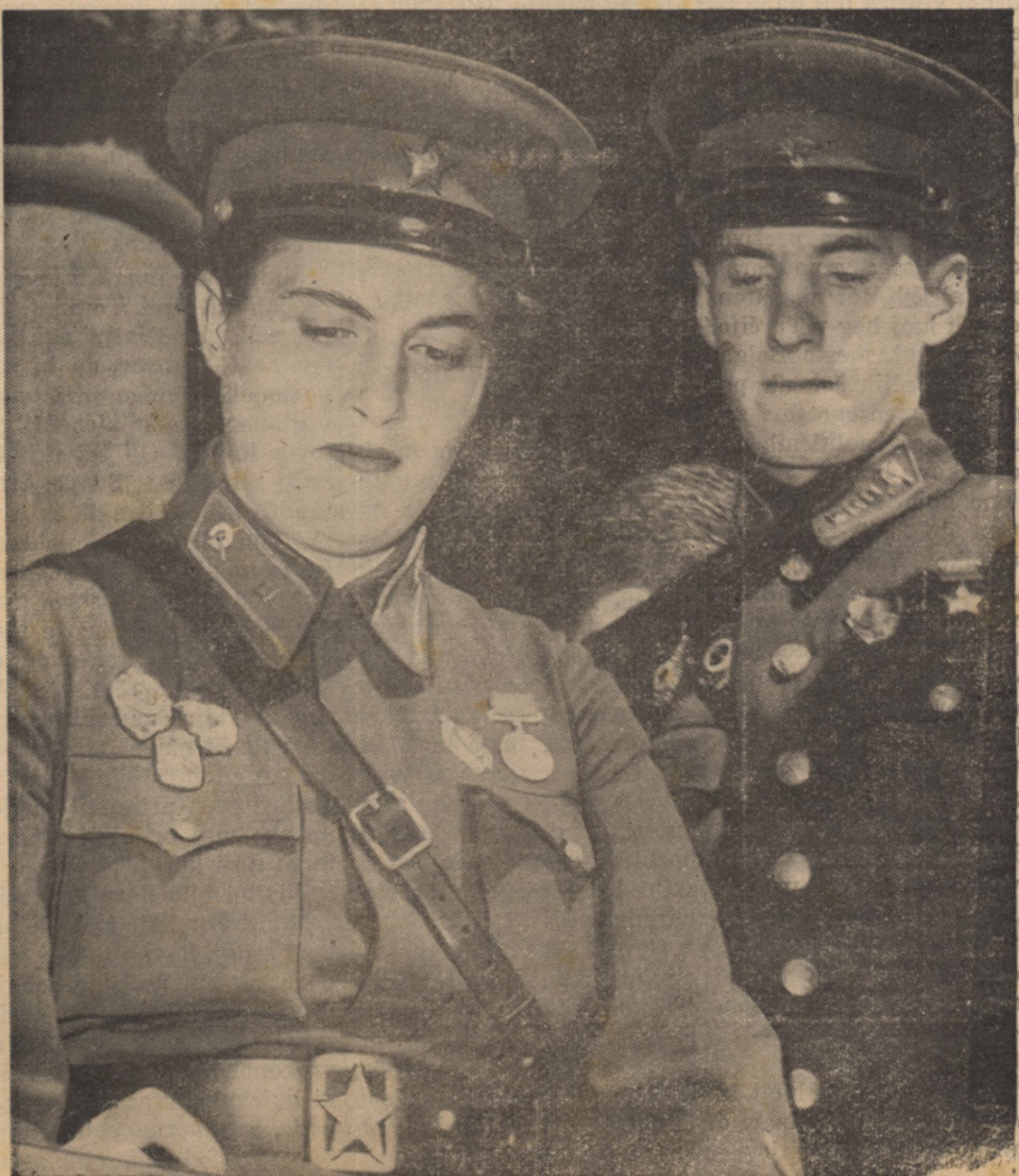
Spored koncerta bo zanimiv s bogatim programom. Izmed programa bodo nastopili tudi govorniki od slovanskih narodnosti. Vsled tega vabimo vsa društva in organizacije v tem mestu ako še niso določili svojega programa in pa sodelovanja k tej pomoči, kakor je omenjeno, naj to store čim prej, da sestavimo za ta dan program bratske in borbene so-

lidarnosti z vsimi junaškimi narodi v borbi proti krutega sovražnika fašizmu.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje za polnoštevilno vdeležbo. Naj ne bomo niti ene slovanske hiše v Kirkland Lake, a da bi ne bila vdeležena na koncertu. Pridite rojaki in rojakinje, tudi povejte svojemu znanu in prijatelju, da je dan 11. oktobra — dan bratske solidarnosti Slovanov v Kirkland Lake, ki dejansko čutijo vso težino borbe proti fašizmu in hočejo tudi dati svoj delež tako materialno, kakor tudi moralno, za njegovo vničenje.

Naj bo to naša bratska manifestacija daleč v novi domovini Kanadi z junaškimi bojevniki na bojni črti Sovjetske Zveze in naše stare domovine.

Vseslovanski odbor.

Ljudmila in njena dva tovariša ob podpisu v spominsko knjigo u Torontu.